

Założenia do sporządzenia planów zadań ochronnych dla 46 obszarów Natura 2000

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu przystępuje do opracowania planów zadań ochronnych dla 46 obszarów Natura 2000:

1. Łęgi Odrzańskie (PLC020002),
2. Grądy Odrzańskie (PLB020002),
3. Zbiornik Mietkowski (PLB020004),
4. Bory Dolnośląskie (PLB0200005),
5. Chłodnia w Cieszkowie (PLH020001),
6. Dębniańskie Mokradła (PLH020002),
7. Dolina Łachy (PLH020003),
8. Kamionki (PLH020005),
9. Kopalnie w Złotym Stoku (PLH020007),
10. Kościół w Konradowie (PLH020008),
11. Panieńskie Skały (PLH020009),
12. Piekielna Dolina koło Polanicy (PLH020010),
13. Rudawy Janowickie (PLH020011),
14. Skałki Stoleckie (PLH020012),
15. Sztolnie w Leśnej (PLH020013),
16. Wrzosowisko Przemkowskie (PLH020015),
17. Grądy w Dolinie Odry (PLH020017),
18. Pasma Krowiarki (PLH020019),
19. Przełomy Pełcznicy pod Książem (PLH020020),
20. Wzgórza Kiełczyńskie (PLH020021),
21. Czarne Urwisko koło Lutyni (PLH020033),
22. Dobromierz (PLH020034),
23. Biała Łądecka (PLH020035),
24. Dolina Widawy (PLH020036),
25. Góry Kamienne (PLH020038),
26. Grodczyn i Homole koło Dusznik (PLH020039),
27. Masyw Ślęży (PLH020040),
28. Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa (PLH020043),
29. Stawy w Borowej (PLH020045),
30. Żwirownie w Starej Olesznej (PLH020049),
31. Dolina Dolnej Kwisy (PLH020050),
32. Irysowy Zagon koło Gromadzynia (PLH020051),
33. Pątnów Legnicki (PLH020052),
34. Zagórzyckie Łąki (PLH020053),
35. Ostoja nad Bobrem (PLH020054),

36. Przeplatki nad Bystrycą (PLH020055),
37. Masyw Chełmca (PLH020057),
38. Góry Orlickie (PLH020060),
39. Dzika Orlica (PLH020061),
40. Góry Bardzkie (PLH020062),
41. Wrzosowiska Świętoszowsko-Ławszowskie (PLH020063),
42. Bierutów (PLH020065),
43. Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej (PLH020066),
44. Muszkowicki Las Bukowy (PLH020068),
45. Las Pilczycki (PLH020069),
46. Ostoja Nietoperzy Gór Sowich (PLH020071).

Plany zadań ochronnych (PZO) stanowią podstawowe narzędzie planistyczne służące skutecznej ochronie obszarów Natura 2000. Podstawowym założeniem dla opracowania projektu planu zadań ochronnych jest zapobieganie pogorszeniu stanu przedmiotów ochrony oraz zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony zgodnie z postanowieniami art. 6(1) *Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.U.E.L.1992.206.7 ze zm.)* oraz art. 3(2) i 4(4) *Dyrektywy Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U.U.E.L.2010.20.7 ze zm.)*. Przepisy te zostały transponowane do przepisów krajowych, w tym *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.)*. Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ww. ustawy. Projekt PZO sporządza sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 (art. 28 ust. 5 ww. ustawy), wskazanymi w odpowiednim rozporządzeniu ministra właściwego do spraw środowiska lub – w przypadku jeśli rozporządzenie nie zostało wydane – w Standardowym Formularzu Danych. PZO ustanawiany jest w drodze aktu prawa miejscowego - w formie zarządzenia - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska na okres 10 lat. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Zgodnie z art. 28 ust. 8 ww. ustawy plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru.

Tryb sporządzania i zakres prac koniecznych dla sporządzenia projektu planu zadań ochronnych określają: *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. z 2010 nr 34 poz. 186 ze zm.)*, *ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody* oraz *ustawa z dnia*

3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

Obejmuje on m.in. ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony, analizę zagrożeń, cele działań ochronnych oraz działania ochronne. W planie zadań ochronnych mogą zostać również sformułowane wskazania do zmian w istniejących dokumentach planistycznych. PZO stworzy podstawę do prowadzenia działań skierowanych na ochronę siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt (w tym ptaków - w przypadku obszarów specjalnej ochrony ptaków) i ich siedlisk w danym obszarze Natura 2000 wskazując podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie oraz ich przestrzenny zasięg. Ustalenia planu zadań ochronnych mogą w sposób bezpośredni oddziaływać na:

1. organy administracji samorządowej i terenowe organy administracji rządowej,
2. właścicieli i użytkowników gruntów rolnych, leśnych oraz właścicieli nieruchomości, w obrębie których występują przedmioty ochrony obszaru Natura 2000,
3. przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność na terenie obszaru Natura 2000, a także przedsiębiorców zainteresowanych realizacją przedsięwzięć na terenie obszaru Natura 2000.

Zakres prac koniecznych dla sporządzania projektu PZO dla obszaru obejmuje:

1. opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej,
2. zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony, istotnych dla ich ochrony,
3. ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony,
4. ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń,
5. ustalenie szczegółowych celów działań ochronnych,
6. ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych;
7. wskazanie zmian koniecznych do wprowadzenia w dokumentach planistycznych (m.in. studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, etc.), w celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń dla utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony,
8. ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz terminu jego sporządzenia,
9. sporządzenie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych w formie elektronicznej, opracowanej w formie opisu tekstowego, zestawień tabelarycznych, przedstawień graficznych, map, baz danych, w tym cyfrowych warstw informacyjnych.

Skutki ustanowionego PZO dla obszaru Natura 2000 to między innymi:

1. określenie zakresu rzeczowego i kosztów działań niezbędnych dla ochrony obszaru wraz z ich harmonogramem, umożliwiającym występowanie o środki na ich wykonanie,

2. ustanowienie formalnych podstaw występowania o środki na wykonanie niezbędnych prac,
3. podsumowanie wiedzy o obszarze i przedmiotach ochrony, służącej do późniejszego śledzenia zmian oraz określenie, w jakim zakresie wymaga uzupełnienia,
4. ustalenie systemu monitorowania stanu przedmiotów ochrony, w tym skutków prowadzonych działań ochronnych,
5. ułatwienie kwalifikowania przedsięwzięć/działań pod kątem możliwości wywierania negatywnego wpływu na obszar,
6. określenie „założeń ochrony obszaru” i celów planu zadań ochronnych jako „punktu odniesienia” dla ocen oddziaływania przedsięwzięć/działań na obszar Natura 2000 oraz dla strategicznych ocen oddziaływania innych planów,
7. wskazanie ryzykownych/niewłaściwych zapisów w istniejących studiach i planach z punktu widzenia ochrony obszaru,
8. podstawa do zastosowania w razie potrzeby art. 37 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody,
9. ułatwienie wdrażania programów rolnośrodowiskowych oraz uregulowanie zagadnień związanych z zalesieniami na obszarach Natura 2000, jak również kontrolowanie stosowania tzw. zasady wzajemnej zgodności (cross-compliance), oznaczającej powiązanie wysokości uzyskiwanych przez rolników płatności bezpośrednich ze spełnianiem przez nich określonych wymogów, dotyczących utrzymania gruntów wchodzących w skład gospodarstwa w Dobrej Kulturze Rolnej.
10. zidentyfikowanie nowo znalezionych gatunków lub siedlisk, które powinny być przedmiotami ochrony w obszarze,
11. określenie konieczności sporządzenia planu ochrony oraz zmian/modyfikacji SDF/granicy obszaru.

Jednocześnie wskazuję, że zgodnie z art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części, dla którego ustanowiono plan ochrony lub który pokrywa się z krajową formą ochrony przyrody, dla których ustanowiono plan ochrony lub zadania ochronne uwzględniające zakres planu zadań ochronnych. Nie dotyczy to także obszarów morskich Natura 2000 oraz terenu będącego w zarządzie nadleśnictwa, którego dokumenty planistyczne uwzględniają zakres planu zadań ochronnych.